

- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8.800 Kč, k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Zdeňka Pokorného, advokáta, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal po žalované zaplacení zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu nesprávného úředního postupu v řízení vedeném před Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE] v celkové výši 95.000 Kč. Uváděl okolnosti vedení civilního řízení, průtahy na straně soudu a celkovou nepřiměřenou délku řízení, když šlo o řízení kompenzační, vedené proti České republice - Ministerstvu spravedlnosti o odškodnění dle zákona č. 82/98 Sb. z původního řízení vedeného u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. [REDAKCE]. Z důvodu nesprávného úředního postupu žalobkyně žádala finanční odškodnění. Svůj nárok u žalované předběžně uplatnila, ke dni podání žaloby na nárok ničeho hrazeno nebylo.
2. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby v plném rozsahu. Nespornou skutečností učinila uplatnění nároku žalobce u žalované 28. 1. 2019 jako nároku na poskytnutí zadostiučinění ve výši 95.000 Kč ve smyslu zák. č. 82/98 Sb. za nesprávný úřední postup v namítaném řízení a náhrady nákladů řízení ve výši 400 Kč za mimosoudní uplatnění žádosti. Žalovaná konstatovala, že v předmětném řízení došlo k porušení práva na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě, a to stanoviskem z 23. 10. 2019, finanční zadostiučinění však poskytnuto nebylo, když konstatování porušení práva shledávala žalovaná satisfakcí dostačující. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě shrnula celkovou délku řízení v trvání 5 let a 2 měsíců, jeho průběh i meritum věci, když taktéž poukázala na stupně soudní soustavy, které ve věci rozhodovaly, a to opakovaně, soud I. stupně 1x, soud II. stupně 3x a Nejvyšší soud 2x. Řízení po stránce skutkové i právní shledávala do určité míry složitým, poukazovala na provedené dokazování, pokud jde o význam řízení pro žalobkyni, tento shledala jako nižší s ohledem na předmět řízení. Celkovou délku řízení však s ohledem na okolnosti případu shledala nepřiměřenou, konstatovala proto porušení práva na projednání a rozhodnutí věci v přiměřené lhůtě. Pokud jde o nárok, který byl u ní uplatněn, a to nárok na náhradu majetkové újmy, tento důvodným neshledala.
3. Mezi účastníky bylo učiněno nesporným uplatnění nároku žalobkyně u žalované dne 28. 1. 2019 jako nároku na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění ve výši 95.000 Kč podle zákona č. 82/98 Sb. za nesprávný postup v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE] a dále konstatace odpovědnostního titulu žalovaného bez finančního plnění.
4. Mezi účastníky zůstalo sporným, zda je na místě za nesprávný úřední postup v posuzovaném řízení žalobkyni finančně odškodnit.
5. Ke sporným skutečnostem soud prováděl dokazování podstatným obsahem spisu Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. [REDAKCE] ze kterého má za prokázané následující úkony účastníků a soudu: Dne 30. 10. 2013 podána žaloba žalobkyni ve shodném procesním postavení proti České republice-Ministerstvu spravedlnosti o odškodnění podle zákona č. 82/98 Sb. nemajetkové újmy z původního řízení vedeného u Okresního soudu Ostrava pod sp. zn. [REDAKCE] ve výši 130.000 Kč s přísl. 4. 11. 2013 byla zaslána žaloba žalované k vyjádření. 25. 11. 2013 soud obdržel vyjádření žalované. Dne 6. 12. 2013 byl vyžadován spis

Okresního soudu v Ostravě a dále podána výzva podle ust. § 115a o.s.ř. 9. 1. 2014 byl připojen přílohový spis, následně byl spis lhůtován do 1. 5. 2014 s ohledem na změnu předsedy senátu. Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení ústního jednání vyhlášením rozsudku 25. 9. 2014, jímž pod výrokem I. bylo částečně žalobě vyhověno, co do částky 46.500 Kč s přísl. pod výroky II. a III. byl zbytek nároku zamítnut a dále rozhodováno o náhradě nákladů řízení. Dne 29. 10. 2014 podal žalobce odvolání, které bylo následně přeposíláno žalované 30. 10. 2014 a 30. 10. 2014 taktéž soud obdržel odvolání žalované. Dne 10. 11. 2014 byla žalovaná vyzývána na odstranění vad podaného odvolání, 25. 11. 2014 došlo doplnění odvolání žalovanou. Předkládací zprávou z 17. 12. 2014 byla věc předložena Městskému soudu v Praze, který 9. 1. 2015 zasílal účastníkům souhlas s rozhodnutím soudu bez nařízení ústního jednání. 11. 2. 2015 byl ve věci vyhlášen rozsudek odvolacím soudem, kdy pod výrokem I. byl částečně změněn rozsudek soudu prvního stupně, zamítnuto finanční plnění a dále rozhodováno o náhradě nákladů řízení. Do rozsudku směřovalo včasné dovolání 27. 3. 2015 a věc byla předložena Nejvyššímu soudu ČR 7. 5. 2015. Ve věci rozhodoval Nejvyšší soud ČR 21. 10. 2015, kdy zrušil rozsudek soudu městského. Dne 12. 11. 2015 byl přeposílán rozsudek účastníkům a následně spis postoupen Městskému soudu v Praze k dalšímu rozhodování. Termín odvolacího jednání byl stanoven na 27. 1. 2016, 6. 1. 2016 byl opětovně vyžadován přílohový spis. Následovala omluva žalované z jednání 8. 1. 2016. Dne 11. 1. 2016 k žádosti o připojení přílohového spisu bylo sděleno, že spis nelze zapůjčit, 26. 1. 2016 ve spise je uloženo sdělení žalobkyně, a to souhlas s jednáním v její nepřítomnosti. Dne 27. 1. 2016 byl ve věci vyhlášen rozsudek Městským soudem v Praze, kdy pod výrokem I. byl částečně změněn rozsudek soudu I. stupně, žaloba co do částky 6.100 Kč s příslušenstvím zamítnuta, dále pod výrokem II. potvrzen výrok II. až III. a určena výše úroku z prodlení a dále rozhodováno o náhradě nákladů řízení. Do věci bylo podáno včasné dovolání žalobcem 21. 4. 2015, následně předkládací zprávou 26. 5. 2016 byla věc předložena Nejvyššímu soudu ČR. Ve věci rozhodoval Nejvyšší soud ČR 29. 6. 2018, následně bylo přeposíláno jeho rozhodnutí účastníkům a odvolací jednání opětovně u Městského soudu Praze (s ohledem na zrušení rozsudku Městského soudu v Praze) nařízeno na 17. 10. 2018. V mezidobě došla omluva neúčasti žalobkyně u ústního jednání 11. 10. a dále taktéž omluva neúčasti žalované z 15. 10. 2018. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze 17. 10. 2018 byl pod výrokem I. potvrzen co do jistiny rozsudek soudu prvního stupně, tedy co do částky 46.500 Kč s přísl., dále přiznána další částka plnění ve výši 7.750 Kč s přísl. a dále změněno vyčíslení zákonných úroků z prodlení a rozhodováno o náhradě nákladů řízení. Právní moci nabylo rozhodnutí 11. 1. 2019.

6. Podle § 1 odst. 1 zák. 82/98 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb. o notářích a jejich činnosti (notářský řád) v účinném znění (dále jen "OdpŠk") stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle § 2 citovaného zákona odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit.
7. Podle § 5 OdpŠk stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, b) nesprávným úředním postupem.
8. Podle § 13 odst. 1 OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí

žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

9. Podle § 31a odst. 1 OdpŠk bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nezákonným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 téhož ustanovení se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možné hradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odst. 3 téhož ustanovení v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 2 věty druhé a § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména za a) k celkové délce řízení, za b) k složitosti řízení, za c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům řízení a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy řízení, za d) k postupu orgánu veřejné moci během řízení, za e) významu předmětu řízení pro poškozeného.
10. Po právní stránce soud posoudil předmětnou věc podle § 1 odst. 1, § 5 písm. b), § 13 odst. 1, § 31a odst. 1, 2, 3 zák. č. 82/98 Sb., kdy se žalobkyně domáhala po žalované zaplacení zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 95.000 Kč, která jí měla vzniknout nesprávným úředním postupem, a to porušením povinnosti vydat rozhodnutí v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE] v přiměřené lhůtě. V řízení bylo prokázáno, že žalobkyně svůj nárok u žalované předběžně uplatnila ve smyslu ust. § 14 odst. 1, 3 OdpŠk, proto věc může být projednána před soudem podle § 15 odst. 2 OdpŠk. Soud se nejprve zabýval tím, zda Obvodní soud pro Prahu 2 vydal rozhodnutí v řízení vedeném pod sp. zn. [REDAKCE] v přiměřené lhůtě ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk. Pro soudní řízení není obecně stanovena žádná lhůta, kterou by bylo možné považovat za přiměřenou. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku za aspekty přiměřenosti lhůty považuje jednak zájem účastníka na rychlém vyřízení věci a jednak obecný zájem na řádném výkonu spravedlnosti. Přitom přihlíží ke složitosti věci, chování účastníků a státních orgánů a významu řízení pro účastníka. Tomu odpovídá i ust. § 31a odst. 3 OdpŠk, dle kterého soud přihlíží při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k celkové délce řízení, složitosti řízení, jednání poškozeného, který přispěl k průtahům v řízení a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, v postupu orgánu veřejné moci během řízení a k významu řízení pro poškozeného. Tato kritéria se pak použijí i na zjištění, zda byla délka řízení přiměřená (k tomu srovnej na příklad rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2012, sp. z. 30 Cdo 35/2012).
11. Při stanovení celkové délky řízení vyšel soud z toho, že občanské soudní řízení začíná doručením žaloby soudu, jeho konec pak spadá v jedno s nabytím právní moci konečného rozhodnutí, jak uzavřel Nejvyšší soud ve svém Stanovisku z občanskoprávního a obchodního kolegia z 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010. Ve vztahu k žalobkyni předmětné řízení trvalo od 30. 10. 2013, skončilo pak právní mocí konečného rozhodnutí dne 11. 1. 2019, celková délka tedy činila 5 let a 2 měsíce. Tuto dobu řízení soud zhodnotil shodně s žalovanou jako nepřiměřeně dlouhou, když k tomuto závěru vede soud právě již vyhodnocení kritéria § 31a odst. 3 písm. OdpŠk, když shledal nedostatky v postupu soudu I. stupně, jehož rozsudek byl zrušen rozhodnutím Městského soudu v Praze 11. 2. 2015 a potom především v postupu soudu odvolacího, když jeho rozhodnutí bylo opakovaně rušeno Nejvyšším soudem ČR. V důsledku porušení práva žalobce

na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě mu vznikla nemajetková újma (presumovaný vznik újmy žalovaná nevyvracela), kterou je nutno odškodnit v penězích, neboť žádné okolnosti, pro něž by bylo namístě spokojit se s v dané věci pouze s konstatováním porušení práva, soud neshledal (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2828/2011).

12. Z konstantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Nejvyššího soudu ČR (rozsudky z 12. 1. 2011, sp. zn. 30 Cdo 1151/2009, ze dne 26. 1. 2011, sp.zn. 30 Cdo 4889/2009 nebo ze dne 13. 7. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4540/2009) plyne, že za soudní řízení lze přiznat účastníku řízení základní částku v rozmezí 15.000 Kč až 20.000 Kč za první dva roky a dále pak za každý rok řízení. Za posuzované soudní řízení v délce 5 let a 2 měsíců soud shledal adekvátní částku základní 62.500 Kč, když vyšel z částky 15.000 Kč za první dva roky a z částky 15.000,00 Kč za každý další rok řízení. Uvedenou částku soud zvolil z důvodu, že délka řízení nebyla nijak extrémní. Tuto částku je pak nutno podrobit demonstrativně vyčteným kritériím uvedených pod písmeny b) až e) § 31a odst. 3. OdpŠk, když s ohledem na složitost věci soud ponižoval částku o 30 %, řízení shledal do určité míry procesně, právně i skutkově složitým, a to především s ohledem na rozhodování třech stupňů soudní soustavy, a to opakovaně, když ve věci, jak soud již uzavřel, rozhodoval 1x soud I. stupně, 3x soud odvolací a 2x soud nejvyšší. Z provedeného dokazování dále plyne, že soud se musel vypořádat s nutností zapůjčení přílohového spisu, odstraňoval vady odvolání, řešil procesní otázku rozhodování bez nařízení ústních jednání. Pokud jde o další kritéria, soud z důvodu jednání poškozeného, ani postupu orgánu veřejné moci neponižoval ani nepovyšoval základní částku finančního zadostiučinění. Pokud jde o jednání poškozeného, soud v průběhu řízení neshledal žádné stížnosti a žádosti o včasné vyřešení sporu, naopak žalobkyně v procesním postavení žalobkyně v projednávaném řízení ani nikterak neztěžovala případnými návrhy jeho průběh. Pokud jde o postup orgánů veřejné moci, soud uvádí, že se na celkové délce řízení negativně promítl nekoncentrovaný postup soudů I. a II. stupně, tuto skutečnost však soud spatřuje dostatečně zohledněnou již stanovením peněžité formy zadostiučinění v uvedené výši a hodnocení uvedeného kritéria nezakládá ani navýšení ani snížení hodnoty odškodnění. Pokud jde o kritérium významu předmětu řízení pro poškozeného, soud uvádí, že z tohoto titulu ponižoval částku o 20 %. Soud přihlédl především k charakteru řízení, když šlo o řízení odškodňovací v režimu zák. č. 82/98 Sb., odškodnění bylo žádáno z titulu nesprávného úředního postupu v řízení vedeném před Okresním soudem v Ostravě pod sp. zn. [REDAKCE], původně ve výši 130.000 Kč, a žalobkyně byla v řízení pouze částečně úspěšná. Žalobkyně potom nikterak netvrdila ani neprokazovala zvýšený význam řízení pro účastníka, když judikatura ESLP s tímto typem řízení nespojuje vyšší význam řízení pro účastníka a naopak z řízení aktuálně projednávaného je zřejmé, že se žalobkyně domáhá dalšího odškodnění za řetězující se řízení o náhradě nemajetkové újmy v režimu zák. č. 82/98 Sb.
13. Soud proto uzavírá, že jako adekvátní částku finančního zadostiučinění po provedených poníženiích shledal částku 31.250,00 Kč, kterou pod výrokem I. žalobkyni přiznal ze strany žalované k zaplacení, včetně zákonného úroku z prodlení, který byl stanoven soudu v souladu s ust. § 1970 obč. zák., tedy v zákonné výši, po uplynutí 6 měsíců od uplatnění nároku žalobce u žalované, tedy od 5. 7. 2019 do zaplacení.
14. Pod výrokem II. soud zamítl nárok na finanční plnění, které svou výší přesahuje nárok shora přiznaný.
15. Výrok III. vychází z ust. § 142 odst. 3 o. s. ř. když rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu. Žalobkyně pak byla co do merita věci úspěšná. Náhrada nákladů řízení je představována

zaplaceným soudním poplatkem ve výši 2.000 Kč, náklady právního zastoupení dle vyhlášky č. 77/1996 Sb. za přípravu a převzetí věci, podání žaloby, tedy celkově za 2 úkony právní služby à 3.100 Kč, podle § 7 vyhlášky, 2x režijní paušál à 300 Kč za tytéž úkony dle § 13, tedy celkově činí částku 8.800 Kč.

16. Lhůta k plnění byla stanovena ve výroku I. a III. podle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř., část věty za středníkem, když tato prodloužená pariční lhůta odpovídá podmínkám čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná při výplatě peněžních plnění řídí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání **do 15 dnů** ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím soudu zdejšího ve 3 vyhotoveních.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí (exekuci).

Praha dne 21. ledna 2020

Mgr. Lucie Vítková, v.r.
soudkyně



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jitky Denemarkové a soudců Mgr. Patricie Adamičkové a Mgr. Pavla Freiberta ve věci

žalobkyně: **I. S.**
bytem **[REDACTED]**
zastoupená advokátem Mgr. Zdeňkem Pokorným
sídlem Anenská 8/8, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429**
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město
jednající prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 95.000 Kč, k odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. ledna 2020, č. j. 19 C 152/2019-62,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku I. o věci samé **mění** tak, že **se** žaloba **zamítá** co do úroku z prodlení z částky 31.250 Kč ve výši 10 % ročně od 5. 7. 2019 do 29. 7. 2019, jinak se v tomto výroku co do přiznané částky 31.250 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 10% ročně od 30. 7. 2019 do zaplacení **potvrzuje**; v zamítavém výroku II. o věci samé **se mění** tak, že žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni částku 19.750 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 10 % ročně od 30. 7. 2019 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku,

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Horáčková.

jinak se i v tomto výroku co do částky 44.000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 63.750 Kč od 5. 7. 2019 do 29. 7. 2019 a z částky 44.000 Kč od 30. 7. 2019 do zaplacení **potvrzuje**.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 21.516 Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Zdeňka Pokorného.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 31.250 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 10 % ročně od 5. 7. 2019 do zaplacení (výrok I.), zamítl žalobu co do požadavku žalobkyně na zaplacení další částky ve výši 63.750 Kč s příslušenstvím (výrok II.) a uložil žalované povinnost k náhradě nákladů řízení žalobkyně ve výši 8.800 Kč (výrok III.).
2. Rozhodl tak o žalobě, jíž se žalobkyně domáhala vůči žalované zaplacení částky 95.000 Kč coby zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou jí v důsledku nepřiměřené délky soudního řízení vedeného Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE] (dále jen „**posuzované řízení**“). Uváděla, že posuzované řízení bylo rovněž vedeno o zadostiučinění za nemajetkovou újmu, a to v návaznosti na předběžné uplatnění nároku, k němuž došlo dne 30. 9. 2013, žaloba v posuzovaném řízení pak byla podána dne 30. 10. 2013. Konečné rozhodnutí odvolacího soudu pak bylo žalobkyni doručeno až dne 11. 1. 2019, přiznané odškodnění však bylo vyplaceno opožděně, teprve dne 21. 1. 2019. Celou tuto dobu v trvání 5 let a 4 měsíců, po kterou se žalobkyně domáhala přiznaného zadostiučinění, má za nepřiměřenou, přičemž pouhé konstatování porušení práva (obsažené v dopise žalované doručeném žalobkyni dne 4. 7. 2019 v návaznosti na předběžné projednání nároku uplatněného v tomto nynějším řízení) nepovažuje za dostačující kompenzaci. Žalobkyně zdůraznila, že samo posuzované řízení již bylo řízením kompenzačním, žalobkyně sama nezpůsobila žádný průtah, naopak na celkové délce řízení se projevil především postup orgánů státu, počínaje vadným způsobem vyřízení předběžného uplatnění nároku a konče postupem zejména odvolacího soudu. Za přiměřené zadostiučinění proto považovala právě žalovanou částku. V souvislosti s požadavkem na náhradu nákladů řízení pak požadovala též přiznání zákonného úroku z prodlení z přiznané náhrady, a to od vykonatelnosti až do zaplacení.
3. Žalovaná s podanou žalobou nesouhlasila, ve svém vyjádření navrhla její zamítnutí. Učinila nesporným, že žalobkyně dne 28. 1. 2019 uplatnila u žalované svůj nyní projednávaný nárok, žalovaná na tomto základě konstatovala, že došlo k porušení práva na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě, toto zadostiučinění však považovala za již dostatečné a peněžitou kompenzaci neposkytla. Ve vztahu k posuzovanému řízení uvedla, že žádný ze soudů nebyl procesně nečinný, jednotlivé úkony byly prováděny průběžně, ostatně ani žalobkyně nepodala stížnost na průtahy či návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Připomněla, že řízení bylo vedeno na 3 stupních soudní soustavy, přičemž soud prvního stupně rozhodoval jednou, odvolací soud třikrát a dovolací soud dvakrát, řízení bylo po skutkové i právní stránce do určité míry složité, nárok uplatněný žalobkyní v posuzovaném řízení jí nebyl přiznán v celém rozsahu, navíc výsledkem řízení bylo toliko deklaratorní rozhodnutí, které se nedotýkalo žádných konkrétních práv či povinností žalobkyně, které by pro ni mohly mít negativní dopad. Již poskytnuté konstatování porušení práva má proto za postačující kompenzaci.
4. Soud prvního stupně po provedeném dokazování dospěl ke zjištění, že posuzované řízení bylo zahájeno žalobou podanou dne 30. 10. 2013, jíž se žalobkyně domáhala vůči žalované zaplacení částky 130.000 Kč coby zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou jí nepřiměřenou délkou trvání řízení vedeného u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. [REDAKCE] (dále jen

„původní řízení“). Procesní soud vyžádal spis vedený v původním řízení a následně rozhodl podle ustanovení § 115a o. s. ř. bez jednání dne 25. 9. 2014 (žalobě bylo částečně vyhověno co do částky 46.500 Kč s příslušenstvím). K odvolání obou účastníků rozhodoval ve věci odvolací soud, a to rovněž bez projednání věci (se souhlasem účastníků) nejprve rozsudkem ze dne 11. 2. 2015 (rozsudek soudu prvního stupně byl změněn tak, že byl zamítnut nárok na finanční kompenzaci), který však byl zrušen k dovolání žalobkyně rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2015. V dalším průběhu řízení odvolací soud nařídil jednání na den 27. 1. 2016, kdy bylo opětovně rozhodnuto (rozsudek soudu prvního stupně byl částečně změněn tak, že byl zamítnut nárok žalobkyně na zaplacení částky 6.100 Kč s příslušenstvím, jinak byl potvrzen). Také proti tomuto rozhodnutí brojila žalobkyně dovoláním, o kterém rozhodl Nejvyšší soud dne 29. 6. 2018, rozsudek odvolacího soudu byl opět zrušen. Další jednání odvolacího soudu bylo nařízeno na 17. 10. 2018, při tomto jednání odvolací soud rozhodl rozsudkem tak, že rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku potvrdil, v zamítavém jej změnil tak, že žalobkyni přiznal další částku 7.750 Kč a rozhodl též o náhradě nákladů řízení; tento rozsudek nabyl právní moci dne 11. 1. 2019.

5. Po právní stránce soud prvního stupně věc posoudil podle příslušných ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOdPŠk“), přičemž konstatoval, že řízení je zahájeno podáním žaloby a ve vztahu k žalobkyni trvalo do právní moci konečného rozhodnutí po dobu 5 let a 2 měsíců. Tuto dobu hodnotil jako nepřiměřeně dlouhou, přičemž nedostatky shledal především v postupu odvolacího soudu, jehož rozsudky byly opakovaně zrušeny dovolacím soudem. Neshledal okolnosti odůvodňující závěr, že samotné konstatování porušení práva je zde postačující kompenzací, přistoupil proto k určení peněžité satisfakce. Vyšel přitom ze základní částky 15.000 Kč za jeden rok řízení (polovina v prvních dvou letech), takto zjištěnou částku 62.500 Kč pak modifikoval s ohledem na kritéria vymezená v ustanovení § 31a odst. 3 ZOdPŠk tak, že ji snížil o 30 % s ohledem na složitost řízení (rozhodováno na 3 stupních soudní soustavy, a to opakovaně, nutnost zapůjčení přílohového spisu, odstraňování vad odvolání, řešení procesní otázky rozhodování bez nařízení ústního jednání), a dále ji snížil o 20 % pro nižší význam předmětu řízení (šlo o řízení kompenzační, žalobkyně sama netvrdila ani neprokazovala zvýšený význam). Soud prvního stupně proto žalobkyni přiznal částku 31.250 Kč spolu s úrokem z prodlení ode dne 5. 7. 2019 (den po uplynutí zákonné 6měsíční lhůty od předběžného uplatnění nároku u žalované), ve zbytku uplatněný nárok zamítl.
6. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně tak, že žalobkyni přiznal částku 8.800 Kč sestávající z odměny advokáta podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) a náhrady jeho hotových výdajů v souvislosti se dvěma úkony právní služby, jakož i zaplaceného soudního poplatku 2.000 Kč.
7. Proti tomuto rozsudku podaly včasné odvolání žalobkyně i žalovaná.
8. Žalobkyně ve svém odvolání, směřujícím proti zamítavému výroku II. o věci samé a akcesorickému výroku III. o náhradě nákladů řízení, namítá, že soud prvního stupně dospěl k nesprávným závěrům po skutkové i právní stránce. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že předmětné řízení započalo až žalobou podanou dne 30. 10. 2013, neboť je třeba zohlednit též dobu od předběžného uplatnění nároku, k němuž došlo již 30. 9. 2013; konečného uspokojení svého nároku se pak žalobkyně dočkala až dne 21. 1. 2019, zohlednit je proto třeba celou tuto dobu. Ve vztahu k zahrnutí doby předběžného projednávání nároku žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 30 Cdo 1084/2017, který navázal na shodnou rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Žalobkyně nesouhlasí ani se snížením přiznané kompenzace o 30 % z důvodu složitosti řízení, neboť rozhodování na více stupních soudní soustavy nebylo důsledkem složitosti věci, nýbrž nesprávného postupu orgánů státu. Procesní složitost věci pak nelze shledávat v tom, že bylo třeba zapůjčit přílohový spis, odstraňovat vady odvolání či řešit otázky rozhodování bez nařízení ústního jednání, neboť jde o standardní součást řízení a běžné procesní instituty. Pokud soud prvního stupně zmínil

„nekoncentrovaný postup“ soudů prvního a druhého stupně, nelze to dle žalobkyně hodnotit pouze jako kritérium pro volbu formy zadostiučinění, nýbrž jako důvod pro její navýšení. Rovněž z hlediska významu předmětu řízení pro žalobkyni neposoudil soud prvního stupně věc správně, neboť právě odškodňovací řízení je třeba podrobit přísnějším kritériím, jak to vyplývá z konstantní judikatury ESLP (rozsudek ze dne 26. 5. 2011 ve věci Golha proti ČR, stížnost č. 7051/06, či z poslední doby rozsudek ve věci stížnosti č. 10092/13 ze dne 8. 2. 2018). Žalobkyně v té souvislosti odkázala též na rozsudek zdejšího odvolacího soudu ze dne 28. 2. 2018, č. j. 69 Co 8/2018-75, či rozsudek ze dne 29. 1. 2020, č. j. 55 Co 400/2019-100; za nedostatečné však považuje 10% navýšení. Za nesprávné považuje též rozhodnutí o náhradě nákladů řízení. Soud prvního stupně podle názoru žalobkyně nesprávně vycházel při určení odměny advokáta z ustanovení § 9 odst. 4 písm. a) AT, ačkoli toto ustanovení na danou věc nedopadá, neboť nejde o věc ochrany osobnosti (srov. nález Ústavního soudu ze dne 1. 6. 2010, sp. zn. I. ÚS 904/08). Při rozhodování o náhradě nákladů řízení podle ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. pak je pro určení výše odměny rozhodující výše žalobkyni původně požadované částky a nikoli až částka přiznaná (žalobkyně odkázala na usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. III. ÚS 3120/11). Související odchylná judikatura Nejvyššího soudu je dle žalobkyně rozporná s rozhodovací praxí Ústavního soudu, vyjádřenou zejména v jeho nálezech ze dne 27. 8. 2015, sp. zn. III. ÚS 415/15, ze dne 8. 6. 2015, sp. zn. IV. ÚS 402/15, či ze dne 28. 1. 2016, sp. zn. III. ÚS 247/14. Žalobkyně rovněž žádá přiznání nákladů na uplatnění nároku u příslušného ministerstva s tím, že nejde o náklady, které by vznikly v souvislosti s „projednáváním“ uplatněného nároku podle ustanovení § 31 odst. 4 ZOdPŠk. Konečně žalobkyně namítá, že soud prvního stupně vůbec nerozhodl o jejím návrhu na přiznání příslušenství v podobě zákonného úroku z prodlení z přiznané náhrady nákladů řízení od vykonatelnosti až do zaplacení, a nesouhlasí ani se stanovením 15denní pariční lhůty (považuje to za nemístný aktivismus soudu ve svůj neprospěch).

9. Žalovaná podala odvolání proti vyhovujícímu výroku I. o věci samé, jakož i proti akcesorickému výroku III. o náhradě nákladů řízení. Namítala, že v posuzovaném řízení nelze shledat žádné konkrétní průtahy (ani žalobkyně žádnou stížnost na průtahy či návrh na určení procesní lhůty nepodala), jeho celková doba činila 5 let a 2 měsíce. Řízení bylo do určité míry složité, byly prováděny listinné důkazy a bylo nutno prokázat odpovědnostní titul, příčinnou souvislost a výši újmy. Význam řízení pro žalobkyni byl přitom shledán jako nižší, neboť nejde o věc trestní, opatrovnickou, pracovněprávní, věc osobního stavu či věc týkající se života nebo zdraví. Ve vztahu ke kompenzačním řízením odkázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. II. ÚS 2577/14, podle kterého je třeba k těmto nárokům přistupovat zdrženlivě. Byť tedy jde o nepřiměřenou délku posuzovaného řízení, jde o dobu jeho trvání při samé hranici přiměřenosti a s ohledem na uvedenou argumentaci se pak již samotné konstatování porušení práva jeví dostačující kompenzací, která obstojí sama o sobě (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 12. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3076/2012). Toho se však již žalobkyni dostalo v rámci předběžného projednání nároku, žalovaná proto navrhla změnu napadeného rozhodnutí tak, že žaloba bude v celém rozsahu zamítnuta.
10. Žalobkyně se vyjádřila k odvolání žalované tak, že je nepovažuje za důvodné. Žalovaná dle názoru žalobkyně pomíjí fázi předběžného projednání nároku, neopodstatněně připisuje význam skutečnosti, že žalobkyně v rámci posuzovaného řízení nepodala stížnost na průtahy či návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Počet rozhodnutí jednotlivých soudních instancí je nutno přičíst k tíži státu a nikoli je brát jako argument ospravedlňující celkovou délku posuzovaného řízení. Složitost posuzovaného řízení byla spíše snižena, což však nelze říci o jeho významu, kde žalovaná účelově pomíjí relevantní judikaturu ESLP; to nemůže změnit ani odkaz na žalovanou citované rozhodnutí Ústavního soudu, z něž plyne, že vždy je třeba zohlednit konkrétní situaci v dané věci. V této nyní řešené pak jde jednoznačně o zavinění státu a nikoli zneužití práva ze strany žalobkyně. Nesouhlasí proto s tím, že samotné konstatování porušení

práva by v tomto případě mohlo představovat dostatečnou satisfakci. Setrvala proto na svém odvolání i na argumentaci v něm uvedené.

11. Žalovaná se k odvolání žalobkyně vyjádřila tak, že s ním nesouhlasí. Setrvala na své argumentaci, že v této věci jde o řetězení nároků na odškodnění, samotné konstatování porušení práva je proto zjevně dostačující kompenzací, jejíž plnohodnotný význam žalobkyně nepřipadne bagatelizuje.
12. Odvolací soud přezkoumal ve smyslu ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř. napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně i žalované jsou zčásti důvodná.
13. Ke skutkové stránce věci odvolací soud konstatuje, že soud prvního stupně v zásadě správně zjistil skutkový stav potřebný pro rozhodnutí o podané žalobě. Sama o sobě zjištění učiněná ze spisu vedeného v posuzovaném řízení však nejsou s ohledem na dále popsané posouzení věci v souvislosti s námitkami žalobkyně postačující.
14. Odvolací soud proto doplnil dokazování podle ustanovení § 213 odst. 4 o. s. ř. ještě v tom rozsahu, že ze spisu Obvodního soudu pro Prahu 2 zjistil, že tam projednávaný nárok byl u Ministerstva spravedlnosti předběžně uplatněn dne 30. 9. 2013 (podle obsahu stanoviska tohoto ministerstva ze dne 14. 10. 2013), vyřízen byl právě citovaným stanoviskem, které bylo žalobkyni doručeno dne 15. 10. 2013 (jak sama uvádí v podané žalobě).
15. Po takto doplněném dokazování měl odvolací soud dostatečné skutkové podklady pro správné právní posouzení věci a meritorní rozhodnutí.
16. K právní stránce věci odvolací soud konstatuje, že i zde postupoval soud prvního stupně v základu správně, když věc posoudil z hlediska příslušných ustanovení ZOdpŠk, dospěl k závěru o nepřiměřenosti doby trvání posuzovaného řízení a o tom, že pouhé konstatování porušení práva se v poměrech této věci nejví jako dostačující kompenzace.
17. Soud prvního stupně však pochybil, pokud při určení rozhodné doby trvání předmětného řízení nezahrnul také dobu předběžného projednání nároku u Ministerstva spravedlnosti. Ze žalobkyní přiléhavě citované judikatury (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 30 Cdo 1084/2017) naopak plyne, že i tuto dobou je třeba pro účely posouzení přiměřenosti doby trvání kompenzačního řízení, jakož i při následné úvaze o formě a výši zadostiučinění, zohlednit. Je tomu tak proto, že předběžné uplatnění nároku podle ustanovení § 14 odst. 1 ZOdpŠk je podmínkou pro případné uplatnění tohoto nároku u soudu (odst. 3 cit. ust.). K rozhodnému období počínajícímu podáním žaloby dne 30. 10. 2013 je proto třeba připočítat i těchto 15 dní předběžného projednání nároku. Soud prvního stupně naopak nepochybil, pokud konec rozhodné doby určil ke dni nabytí právní moci konečného rozhodnutí. Z hlediska žalobkyní uplatněného nároku je totiž nepodstatné, zda bylo přiznané plnění podle konečného rozhodnutí vyplaceno, resp. stalo-li se tak včas. Nepodstatné je ostatně zásadně i to, zda bylo vůbec nějaké plnění žalobkyni přiznáno. Předmětem odškodnění je totiž nikoli to, že se žalobkyni tohoto plnění dostalo opožděně, nýbrž stav nejistoty o tom, jak bude v konečném důsledku o podané žalobě rozhodnuto, umocňovaný nepřiměřenou délkou trvání soudního řízení, po kterou byl tento stav nejistoty (nadbytečně) v žalobkyni udržován. Rozhodnou dobou je proto doba od 30. 9. 2013 do 15. 10. 2013 a od 30. 10. 2013 do 11. 1. 2019, tedy doba 5 let a 3 měsíců.
18. Odvolací soud se ztotožňuje se soudem prvního stupně v tom závěru, že tuto dobu trvání řízení již je třeba považovat za nepřiměřenou. K této otázce lze citovat rovněž judikaturu ESLP předkládanou žalobkyní (rozsudek ze dne 8. 2. 2018, stížnost č. 10092/13), podle které by kompenzační řízení probíhající na dvou stupních soudní soustavy v zásadě nemělo trvat déle než 2 roky. I při zohlednění doby potřebné pro předběžné projednání nároku (zde šlo o pouhých 15 dní) a skutečnosti, že v daném případě probíhalo ve věci též dovolací řízení u Nejvyššího soudu (trvajícím nejprve 8 měsíců, ve druhém případě 2 roky a 5 měsíců, celkem tedy více než 3 roky), nelze celkovou dobu řízení považovat za přiměřenou. Odvolací soud přitom vychází z toho, že

v zásadě by dovolací soud při běžném průběhu řízení neměl rozhodovat více než jednou a potřebná doba by neměla přesáhnout 1 rok (zejména proto, že nejde o skutkovou instanci, nýbrž toliko o právní přezkum). Celkem tak očekávatelná doba daného kompenzačního řízení probíhajícího na 3 stupních soudní soustavy představuje zhruba 3 roky, v daném případě však byla o více než 2 další roky překročena. Právě s ohledem na tuto skutečnost, jakož i na to, že celková doba trvání řízení byla prodloužena převážně právě tím, že postupně dvě rozhodnutí odvolacího soudu byla v dovolacím řízení zrušena, je zřejmé, že pouhé konstatování porušení práva tu vskutku nepředstavuje postačující kompenzaci; podle ustanovení § 31a odst. 2 ZOdpŠk je proto třeba přiznat satisfakci peněžitou.

19. Při určení výše peněžitého zadostiučinění soud prvního stupně správně vyšel ze závěrů uvedených ve stanovisku občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, z něž vychází rovněž odvolací soud. S ohledem na odlišně zjištěnou rozhodnou dobu trvání posuzovaného řízení (5 let a 3 měsíce) však odvolací soud dospívá k odlišné základní částce 63.750 Kč (po 15.000 Kč za každý rok řízení, polovina této částky v prvních dvou letech). Částku 15.000 Kč za jeden rok řízení považuje odvolací soud za adekvátní, neboť tu nejde o extrémní případ, který by si vyžadoval částku vyšší.
20. Dále pak je třeba zvážit, zda je namístě modifikovat takto zjištěnou částku na základě kritérií významných z hlediska závažnosti utrpěné újmy, zejména těch, která jsou výslovně příkladmo uvedena v ustanovení § 31a odst. 3 ZOdpŠk.
21. Pokud jde o celkovou délku řízení, tato je dle názoru odvolacího soudu dostatečně zohledněna již v samotné základní částce, která právě z celkové rozhodné doby řízení vychází. Nejde tu přitom o extrémní či jinak významnou délku trvání posuzovaného řízení.
22. Soud prvního stupně přistoupil ke snížení základní částky o 30 % z důvodu složitosti řízení.
23. V té souvislosti je nutno konstatovat, že složitost v daném případě nelze shledávat v tom, že bylo třeba vyžádat soudní spis z původního řízení, že bylo třeba odstraňovat vady odvolání či řešit procesní otázky rozhodování bez nařízení ústního jednání. Toto jsou standardní postupy soudního řízení, které samy o sobě k jeho prodloužení v daném případě nijak nepřispěly. Nutno v té souvislosti zmínit i to, že uváděné vady odvolání nebyly konstatovány na straně žalobce, nýbrž žalované. Složitost věci nemůže být dána ani tím, že – jak namítá žalovaná – bylo třeba zjišťovat existenci odpovědnostního titulu, příčinné souvislosti a výši újmy a bylo prováděno dokazování listinami. I zde je nepochybné, že jde o standardní postupy v řízení, které nemohou samy o sobě odůvodnit jeho delší trvání, ostatně ani v této věci se na době trvání posuzovaného řízení nijak konkrétně neprojevíly.
24. Složitost řízení je však v procesní rovině nepochybně zvyšována počtem stupňů soudní soustavy, na nichž byla věc projednávána. Je-li průměrnou dobou trvání kompenzačního řízení na 2 stupních doba dvou let, pak v případě dovolacího řízení, které může důvodně trvat po dobu dalšího roku, dochází k prodloužení průměrné doby řízení o 50 % (další 1 rok). Je přitom zřejmé, že probíhající dovolací řízení v této věci skutečně probíhalo, a nutno konstatovat, že z hlediska úvah o nyní přiznávané satisfakci je zásadně bez významu konečný výsledek dovolacího řízení. To by totiž po srovnatelnou dobu trvalo v každém případě, tedy i tehdy, pokud by dovolání bylo jako nedůvodné zamítnuto, případně pokud by nešlo o dovolání žalobkyně, nýbrž žalované. V konkrétním případě se pak průměrná (roční) doba dovolacího řízení na celkové délce řízení podílí v rozsahu zhruba 20 %, v tomto rozsahu proto odvolací soud přistoupil ke snížení základní částky.
25. Pokud jde o vlastní jednání žalobkyně, nelze mu přisoudit z hlediska závažnosti újmy a výše přiznaného zadostiučinění zásadní význam. Žalobkyně své procesní povinnosti řádně plnila, jakékoli její procesní jednání nemělo na délku trvání posuzovaného řízení žádný vliv. Sama

skutečnost, že žalobkyně využila svého práva a podala ve věci opravné prostředky, nemůže být z tohoto pohledu hodnocena ani v její prospěch ani v neprospěch.

26. Postup orgánů veřejné moci (soudů) během řízení je významný potud, že v tomto případě došlo dvakrát ke zrušení rozsudku odvolacího soudu ze strany soudu dovolacího. Tato skutečnost se nepochybně projevila na celkové době trvání řízení. Nelze však v této souvislosti přehlédnout, že samy o sobě jednotlivé úkony soudů byly činěny průběžně a pokud došlo ze strany dovolacího soudu ke zrušení v pořadí druhého rozsudku soudu odvolacího, nestalo se tak z důvodu, že by odvolací soud nerespektoval dříve vyslovený závazný právní názor soudu dovolacího (ba spíše právě naopak). Ani doba trvání (prodloužení) řízení v důsledku těchto okolností není nijak extrémní, odvolací soud proto dospěl k závěru, že je dostatečně zohledněna již v samotné základní částce, k její další modifikaci z těchto důvodů proto není namístě přistoupit.
27. Zásadním kritériem je pak zejména kritérium významu řízení pro poškozenou žalobkyni. V tomto ohledu soud prvního stupně přistoupil k dalšímu snížení základní částky o 20 % s odůvodněním, že význam řízení pro žalobkyni byl snížený, neboť tu jde o řízení kompenzační, tj. řízení, v němž se žalobkyně domáhala zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou jí nepřiměřenou délkou původního řízení.
28. Tento závěr soudu prvního stupně není správný. Odvolatelka správně namítá, že touto okolností (povahou posuzovaného řízení jako řízení kompenzačního) význam předmětu řízení snižován není. Odvolací soud pak v návaznosti na rozhodovací praxi Nejvyššího soudu (srov. rozsudek ze dne 23. 10. 2019, sp. zn. 30 Cdo 1980/2019) dospívá k závěru, že význam předmětného řízení pro žalobkyni je standardní, neboť sama o sobě skutečnost, že tu jde o řízení kompenzační, závažnost předmětu řízení pro žalobkyni nijak nesnižuje, ale ani nezvyšuje; žádné jiné konkrétní okolnosti, které by mohly mít za následek závěr o zvýšeném významu předmětu řízení pro žalobkyni, tu zjištěny nebyly.
29. Nakolik žalobkyně argumentovala rozsudkem ESLP ze dne 8. 2. 2018 ve věci Žirovnický proti ČR, stížnosti č. 10092/13 a další, nelze odtud podklad pro navýšení přiznávané satisfakce dovozovat. Žalobkyně sice správně cituje bod 148 tohoto rozsudku, z něj však vyplývá nutnost přísnějších kritérií pouze ve vztahu k posouzení vlastní přiměřenosti doby trvání kompenzačního řízení, nikoli také ve vztahu k výši následně přiznané satisfakce. Odvolací soud tu považuje za podstatné též okolnosti popsané v bodě 156 citovaného rozsudku ESLP, který připomíná rozhodovací praxi vnitrostátních soudů, umožňující v případě, že samo kompenzační řízení trvá již nepřiměřeně dlouho, přihlídnout k této skutečnosti a přiznávanou kompenzaci (za původní řízení) z tohoto důvodu navýšit. Z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu (rozsudek ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 30 Cdo 5189/2017) pak plyne, že právě tento institut představuje relevantní účinný prostředek nápravy ve smyslu čl. 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována pod č. 209/1992 Sb.), přičemž výhrady ESLP vyjádřené v jeho výše citovaném rozsudku jsou touto vnitrostátní judikaturou eliminovány (nárok na zvýšení kompenzace lze účinně uplatnit v celém průběhu řízení). Je tedy na poškozeném, aby případnou nepřiměřenou délku kompenzačního řízení uplatnil především již v jeho rámci jako okolnost významnou pro odpovídající navýšení tam projednávaného satisfakčního nároku. Takto koncipovaný prostředek nápravy, je-li využit, pak vede jednak k tomu, že poškozenému se dostane předmětné satisfakce dříve, než pokud se jí bude domáhat až v dalším navazujícím kompenzačním řízení, a jednak také k tomu, že nebude třeba další samostatné kompenzační řízení vůbec zahajovat a vést. I z právě citovaného rozsudku ESLP proto plyne, že tomuto postupu (uplatnění námítky nepřiměřené délky samotného kompenzačního řízení již v jeho rámci) je namístě dát jednoznačně přednost.
30. S ohledem na právě uvedené odvolací soud uzavírá, že pokud žalobkyně svůj nárok neuplatnila již v rámci samotného posuzovaného kompenzačního řízení, ač tak učinit mohla, pak v rámci navazujícího (tohoto) dalšího kompenzačního řízení již nelze požadovanou satisfakci dále

navyšovat jen proto, že posuzované řízení bylo již samo o sobě řízením kompenzačním. Nutnost takového navýšení neplyne bez dalšího ani ze žalobkyní citovaného rozsudku ESLP ani z judikatury vnitrostátního Nejvyššího soudu a za daných okolností je proto namístě dovodit pouze standardní význam posuzovaného řízení. K další modifikaci základní částky již proto odvolací soud nepřistoupil.

31. Pokud jde o argumentaci žalované usnesením Ústavního soudu ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. II. ÚS 2577/14, odvolací soud k tomu jednak uvádí, že usnesení Ústavního soudu nemá právní závaznost nálezu (čl. 89 odst. 2 Ústavy ČR, srov. k tomu dále zejména nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05), jednak tu pouze v rámci *obiter dictum* Ústavní soud vyslovuje apel směřující proti „možnému“ zneužití práv v rámci řetězení kompenzačních řízení. To však v této nyní řešené věci zjevně není dáno.
32. Závěrem odvolacího soudu proto je, že žalobkyni náleží v souvislosti s nepřiměřenou délkou posuzovaného řízení částka 51.000 Kč.
33. Pokud jde o příslušenství, soud prvního stupně pochybil, pokud prodlení žalované odvozoval již ode dne 5. 7. 2019. V odůvodnění svého rozhodnutí sice správně uvádí, že k prodlení žalované dochází marným uplynutím zákonné 6měsíční lhůty podle ustanovení § 15 odst. 1 ZODpŠk, přehlédl však, že nárok byl předběžně uplatněn (mezi účastníky o tom není sporu) dne 28. 1. 2019, splněno tedy mělo být do 29. 7. 2019 (poslední den lhůty 28. 7. 2019 připadl na neděli). Z tohoto pohledu je bezvýznamné, že (zda) byl nárok žalobkyně odmítnut již dne 4. 7. 2019, neboť vyřízení nároku nemá na počátek prodlení vliv (paradoxně by tak byl příslušný orgán postihován za to, že nárok posoudil včas, resp. dříve, než uplynula lhůta, kterou mu za tím účelem poskytuje zákon). K prodlení podle ustanovení § 1968 o. z. proto došlo až ode dne 30. 7. 2019, teprve od tohoto dne žalobkyni náleží podle ustanovení § 1970 o. z. také zákonný úrok z prodlení ve výši 10 % ročně, vycházející z nařízení vlády č. 351/2013 Sb.
34. Lhůta k plnění byla soudem prvního stupně určena v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 o. s. ř. v trvání 15 dnů. Jakkoli jde o určení jiné než „základní“ 3denní pariční lhůty, má je i odvolací soud v tomto případě za odůvodněné. Je zřejmé, že čerpání peněžních prostředků ze státního rozpočtu podléhá zákonné (i podzákonné) úpravě, přičemž související procesy (nastavené v zájmu všech daňových poplatníků, včetně koneckonců i samotné žalobkyně) si mohou vyžádat delší čas než ten, který by byl potřebný pro zadání jednoho prostého příkazu k úhradě (tak jako v případě běžného dlužníka). V daném případě je navíc rozsudek soudu prvního stupně měněn, přičemž žalobkyni je přiznáváno více, než kolik jí mělo být zapláceno podle rozsudku soudu prvního stupně. Pariční lhůta v takovém případě běží již od doručení rozsudku odvolacího soudu a nikoli až po uplynutí 15denní odvolací lhůty (jako je tomu v případě rozhodnutí soudu prvního stupně). Odvolací soud proto ve shodě s rozsudkem soudu prvního stupně určuje v této věci delší 15denní pariční lhůtu.
35. Odvolací soud tedy napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku I. o věci samé co do přiznané částky 31.250 Kč spolu se zákonným 10% ročním úrokem z prodlení od 30. 7. 2019 potvrdil jako věcně správný (§ 219 o. s. ř.), co do úroku z prodlení za předchozí období od 5. 7. 2019 do 29. 7. 2019 jej změnil (§ 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) tak, že v tomto rozsahu se žaloba zamítá. V zamítavém výroku II. o věci samé pak odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobkyni přiznal ještě další částku 19.750 Kč spolu se zákonným 10% ročním úrokem z prodlení od 30. 7. 2019 do zaplacení (§ 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.), jinak jej v tomto výroku jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
36. Vzhledem k tomu, že napadený rozsudek soudu prvního stupně byl změněn, rozhodl odvolací soud rovněž o náhradě nákladů celého dosavadního řízení (§ 224 odst. 2 o. s. ř.). Podle ustanovení § 224 odst. 1 a § 142 odst. 3 o. s. ř. má na náhradu těchto nákladů právo žalobkyně, neboť v řízení byla sice úspěšná toliko zčásti, výše přiznaného plnění však záležela na úvaze soudu. Náklady řízení žalobkyně jsou pak tvořeny odměnou jejího zástupce (advokáta) ve výši po

3.100 Kč podle ustanovení § 7 AT za každý z dále uvedených úkonů právní služby. Tarifní hodnotou je v tomto případě podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. a/ AT částka 50.000 Kč (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 11. 2015, sp. zn. 30 Cdo 4552/2014). Je sice zřejmé, že tu nejde *stricto sensu* o věc osobnostních práv jako takovou, nicméně dotčena tu je nemajetková (osobnostní) sféra žalobkyně a požadována je náhrada nemajetkové újmy. Pokud žalobkyně argumentovala nálezem Ústavního soudu ze dne 1. 6. 2010, sp. zn. I. ÚS 904/08, pak tato argumentace není přiléhavá, neboť Ústavní soud se v tomto rozhodnutí zabýval jinými otázkami (věcnou příslušností) a nikoli tarifní hodnotou této věci. Ani poukaz žalobkyně na usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. III. ÚS 3120/11, není přiléhavý, pokud se odtud žalobkyně snaží dovozovat, že v případě aplikace ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. je namístě vycházet nikoli z přiznané částky, nýbrž z celé původně požadované částky. Odvolací soud opět připomíná absenci precedenční závaznosti pouhého usnesení Ústavního soudu (srov. výše), opačný závěr pak je odůvodněn v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2016, sp. zn. 25 Cdo 3974/2015. Tento závěr logicky odráží zásadu, podle níž je namístě nahradit účastníku pouze takové náklady, které byly vynaloženy *účelně*. Toto kritérium je však v obdobných případech splněno právě jen tehdy, pokud je náhrada vypočtena toliko z přiznané částky, neboť jakékoli další (vyšší) náklady již z tohoto pohledu za účelné považovat nelze. V nyní řešené věci je nicméně namístě vyjít ze zvláštní úpravy tarifní hodnoty podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. a) AT, jak je rozvedeno shora (přičemž tato hodnota se prakticky shoduje se skutečně přiznanou částkou), a to v plném rozsahu. Takto určená odměna pak náleží advokátovi za 5 úkonů spočívajících v převzetí věci, sepisu žaloby, sepisu odvolání, vyjádření k odvolání žalované a účasti při jednání odvolacího soudu, celkem tedy v částce 15.500 Kč. Náhradu nelze s ohledem na ustanovení § 31 odst. 4 ZOdpŠk přiznat za sepis předběžného uplatnění nároku (tento úkon je třeba považovat za integrální součást „projednávání“ uplatněného nároku ve smyslu právě citovaného zákonného ustanovení); aplikované zákonné ustanovení opakovaně prošlo testem ústavnosti (srov. například usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2016, sp. zn. III. ÚS 445/16, jakož i tam citovanou prejudikaturu) a odvolací soud jím je vázán. Ke každému z uvedených úkonů náleží advokátovi náhrada hotových výdajů po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 1, 3 AT, celkem tedy 1.500 Kč. V souvislosti s účastí při jednání odvolacího soudu náleží advokátovi náhrada cestovních výloh (§ 13 odst. 5 AT), a to v částce 2.516 Kč, odpovídající nákladům spojeným s cestou advokáta ze sídla kanceláře k jednání odvolacího soudu a zpět v celkové délce 412 km (dle www.mapy.cz; advokátem účtovaná délka cesty 450 km není z tohoto pohledu nijak relevantně odůvodněna) při použití osobního automobilu Jaguar X-Type 2.2, RZ: [REDAKCE] s průměrnou spotřebou 6 l nafty na 100 km (dle údaje v technickém průkazu; při použití metodiky dle směrnice č. 2004/3 /ES/ se použije poslední údaj o tzv. kombinované spotřebě, který je již sám o sobě váženým průměrem předchozích dvou hodnot, a nikoli aritmetický průměr všech 3 uvedených hodnot), při ceně použité pohonné hmoty 31,80 Kč/l a hodnotě opotřebení vozidla 4,20 Kč/km (obojí podle vyhlášky č. 358/2019 Sb.). S tím spojená náhrada za promeškaný čas (§ 14 odst. 1 písm. a/ AT) pak činí po 100 Kč za každou z 12 půlhodin strávených na cestě, tedy celkem 1.200 Kč. Nákladem na straně žalobkyně je dále zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000 Kč. Celkem tedy účelně vynaložené náklady řízení žalobkyně činí 21.516 Kč. Tato částka byla žalobkyni přiznána s tím, že lhůta k plnění je určena podle ustanovení § 160 odst. 1 o. s. ř. v trvání 15 dnů (srov. výše pod bodem 34) a přiznanou náhradu je třeba zaplatit k rukám advokáta (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

37. K požadavku žalobkyně na přiznání zákonného úroku z prodlení z částky náhrady nákladů řízení je třeba dodat, že tento nárok není opodstatněný. Soud totiž může rozhodnout toliko o nároku již (v době rozhodnutí) existujícím (deklaratorně), případně nárok vlastním (konstitutivním) rozhodnutím založit. V soudní praxi je dlouhodobě ustálen názor, že rozhodování o náhradě nákladů řízení má konstitutivní povahu, tj. že nárok na náhradu vzniká až právní mocí rozhodnutí, kterým je přiznán. Nelze tu tedy v době rozhodnutí dosud uvažovat o prodlení, a tedy nelze ani přiznat doposud neexistující nárok na úrok z prodlení. O takto žalobkyni

uplatněném nároku pak není namístě zvláště *explicitě* rozhodovat, neboť tu jde o rozhodnutí týkající se náhrady nákladů řízení, o níž soud rozhoduje z úřední povinnosti, a proto není vázán návrhy účastníků (nemusí je zcela vyčerpat a může je i překročit). Soud prvního stupně proto nepochybil, pokud takto žalobkyni uplatněný nárok žalobkyni nepřiznal, ale ani pokud jej výslovně ve výroku svého rozhodnutí nezmínil. Je nicméně vhodné, pokud není nároku účastníka na přiznání náhrady nákladů zcela vyhověno, alespoň v rámci odůvodnění ve stručnosti uvést důvody, proč ty které konkrétní položky či nároky přiznány nebyly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 3. června 2020

JUDr. Jitka Denemarková v. r.
předsedkyně senátu